

KÓRÓDI JÓZSEF¹

**AZ EGYETEMI KÖZÉLETRE RÁNYOMTA BÉLYEGÉT
A PROBLÉMÁKKAL VALÓ FOGLALKOZÁS,
AZ ESEMÉNYEK KÖVETÉSE, MEGVITATÁSA²**

1. KÖZGAZDÁSZ LESZEK

1948-ban érettségiztem, de már az előző években eldőlt, hogy közgazdász leszek. Ebben az időben jelent meg az első hároméves terv programja, ami a gimnáziumban is állandó beszédtema volt. A romokból újjáépíteni Magyarországot, és ebben részt venni nagyon vonzó perspektívának tűnt. Különös inspirációt jelentett a történelem-magyar szakos tanárom (Bellér Béla) véleménye és biztatása. A felvételre az érettségit követően, 1948-ban került sor az akkori egyetemi épületben, a Szerb utcában. Ezzel párhuzamosan bekerültem az egyetem Kossuth Lajos Kollégiumába, ahova külön – szinte az egyeteminél is nehezebb – felvételi vizsgát kellett tennem. Ide összesen 24-üNKet vették fel.

Sajóvárkonyban születettként sajátos ismertetőjegyem volt erős palócos kiejtésem, miután a szakmai bemutatkozás részeként előadott, József Attila „Mama” című verse osztatlan derűtséget okozott felvételiző társaim körében. Ez a hírem későbbi tanárain érdeklődését is felkeltette. Az első vizsgáim a palócságom vonzereje miatt nagyrészt a tanszékvezető tanároknál történtek, akik ragaszkodtak ahhoz, hogy részt vegyenek ezeken.

2. TANULNI, TANÍTANI ÉS KUTATNI

Az első két évben a Szerb utcai épületben, illetve az ELTE Jogtudományi Kar épületében folyt a képzés. A felújításra került Fővám téri épületbe 1950-ben költözött át az egyetem, itt folytattuk tanulmányainkat. Az egyetem széleskörű lehetőségeket biztosított az akkor születő megújuló közgazdász képzés számára. Ennek az időszaknak jellemző problémája volt az írott tananyagok hiánya, ezért az előadásokon és szemináriumokon való részvétel kiemelkedő jelentőséggel bírt. Ez erősítette közvetlen kapcsolatainkat diáktársainkkal és tanárainkkal. Ennek kiemelkedő következménye lett Markos György professzorral való kapcsolatom szorossá válása. Ő ugyanis felkért, hogy a nyári hónapokban működjek közre a tanszéki (Teleki Pál által alapított) könyvtár decimális rendszerezési munkálataiban. A munka során kezembe került, átolvasott művek felkeltették érdeklődésemet a gazdaságföldrajz iránt.

A második évben munkám elismeréseként akadémiai ösztöndíjat kaptam, és bi-

¹ Vasdiplomás közgazdász, az MTA doktora visszatekintése a Közgazdaságtudományi Egyetem kezdeteire (1948-1952)

² DOI: 10.14267/RETP2018.02.12

zalmat a tanszéki munkába történő bekapcsolódáshoz. Ennek gyakorlati példái között említhető, hogy egyetemi hallgatóként a Könnyűipari Minisztérium tanfolyamán, később a Gazdasági Műszaki Akadémián rendszeres óraadói megbízást kaptam. Az itt tartott előadásokra való felkészülés és az előadások kulcsszerepet játszottak ismereteim elmélyítésében és előadói készségem fejlesztésében. Az intézmények vezetőinek fiatal korom miatti első idegenkedését először az egyetem részéről Nagy Tamás professzor (kurátor) és Markos György professzor ajánlásai, majd előadásaim színvonala és sikere győzte le.

Tanulmányaimat nagymértékben segítette a Gazdaságföldrajz Tanszéken folyó szemináriumi munka. Ennek keretében a területi fejlődési és fejlesztési tényezők aktuális elméleti és gyakorlati kérdéseit vitattuk meg. Így pl. az abban az időben uralkodó rajonizációs kérdések, a földrajzi determinizmus korlátai és a népgazdasági tervek területi vonatkozásai, mindenek előtt a telephely-választási kérdések (pl. Dunaujváros) álltak a középpontban. Emellett a hiányzó tankönyvek pótlását szolgáló jegyzetek készítése, az új tankönyvek anyagainak gyűjtése tágította közgazdasági és földrajzi ismereteink körét. A gyakorlattal való kapcsolat a tanszéki munkának fontos részét képezte. Szinte az egész ország feltárult előttünk a maga valóságában a tanszék által szervezett, többnapos tanulmányutak és a nyári üzemi gyakorlatok során. Az új „Magyarország gazdaságföldrajza” tankönyv előkészítéseként a tanszék hallgatóit az ország minden megyéjébe elosztva küldte szét adatgyűjtés céljából Markos György professzor. Ez volt az a nevezetes eset, amikor a második hét után az Állambiztonsági Hivatal beavatkozása miatt sürgősen vissza kellett rendelni a hallgatókat, és az összegyűjtött anyagot le kellett adni a helyi hatóságoknak, mert teljes körű, minden megyére kiterjedő adatgyűjtést végeztünk.

Kiemelkedő elismerése volt a tanszéken végzett munkámnak, hogy tanulmányaim befejezése előtt egy évvel MTA aspiránsnak javasoltak. A felvételi vizsgán sikeresen megfelelttem Bulla Béla, Koch Ferenc és Mendöl Tibor ELTE professzorok előtt.

A végzett hallgatók elhelyezkedését az egyetem szervezeten segítette. Elosztó bizottság működött. Ennek tudható be, hogy a diploma megszerzését követően valamennyi hallgató rövid időn belül munkahelyhez jutott. Így kerültem Markos György javaslatára az Országos Tervhivatalba.

3. SZAKOSODÁS, SZAKTERÜLETI KÉPZÉS

A másodévet követően lehetett az egyetem szakjai között választani. A legnagyobb létszámú ipar szak mellett választható volt az agrár, a belkereskedelem, a külkereskedelem, a nemzetközi ismeretek és a tanár szak. Az egyetemi képzés színvonalát jelzi, hogy a végzett hallgatók túlnyomó többsége vezető szerepet töltött be a gyakorlati életben és jelentős részük kiemelkedő tudományos életpályát futott be. Akadémikusok, akadémiai doktorok, kandidátusok, egyetemi tanárok, miniszterek, minisztériumi vezetők, önkormányzati tisztségviselők, gyárigazgatók, diplomaták sora került ki közülük. Nagy szerepet játszottak a közgazdaságtudomány új irányainak kialakításában, meghonosításában.

Tanulmányaimat ipar szakon végeztem, mert első évben, amikor felvettek, még nem indult a földrajz képzés itt az egyetemen. Később azonban a földrajz szakosok részére rendszeresen tartottam szemináriumokat.

4. EGYETEMI KÖZÖSSÉGI ÉLET

Az összetartozás erősítését szolgálta az egyetemi éveket lezáró ünnepségsorozat, melynek keretében az egyetemi színjátszó kör tagjai humorosan bemutatták négy év érdekesebb történéseit, oktatóik jellemzőit. Ezekben az eseményeken a családtagok, szülők, nagyszülők is részt vettek.

Az egyetemi életet gazdag kulturális és sporttevékenység jellemezte. Jómagam a röplabda csapat tagjaként NB I-es szinten képviseltem az egyetemi színeket. Emellett egy ideig az egyetem ifjúsági szervezetének sportvezetőjeként szerveztem az MHK (Munkára-Harcra-Kész) rendezvényeit. Emlékezetes esemény volt, amikor az egyetem oktatói és hallgatói 16-os sorba rendeződve, énekelve vonultak az egyetemről a BEAC pályára, Budára, egy egésznapos, több sportágat felölelő sportnap rendezvényre.

A számos sportszakosztály mellett különböző kultúrcsoportok is (pl. népi tánc) működtek az egyetemen.

Az egyetem környékén, a mai Veres Pálné utcában, a Mária utcában, az Üllői úton voltak a kollégiumok. A kollégiumi közösségi életbe a népi kollégista szellemiség mellett bele tartozott a reggeli torna, a sportesemények, a közös éneklések, kollégiumi szövetkezetek működése, a kritikus viták, melyek néha visszas helyzetet is teremtettek. A hallgatók lakhatási problémáinak megoldásában és a közösségi élet alakításában, a barátságok kialakulásában a kollégiumi hálózat nagy szerepet játszott.

Az egyetemi közéletre rányomta bélyegét, hogy nem apolitikus egyetem volt, hanem a problémákkal való foglalkozás, az események követése, megvitatása, az ország vezetőinek megjelenése annak szerves részét képezte. Fontos esemény volt a 1949-es Világifjúsági Találkozó szervezésében és megmozdulásaiban való részvétel, vagy az első ötéves terv céljainak megemeléséről folytatott vita, melynek keretében nagy hangsúlyt kapott annak ellenzése (nem tartották reálisnak a vas és acél országa célkitűzést).

5. TANÁROK ÉS BARÁTOK

A tanárok közvetlen viszonyban voltak a hallgatókkal. Személyesen is ismerték a hallgatók problémáit. Pl. amikor a nyári katonai szolgálatban TBC-s lettem, és egy fél évre szanatóriumba kellett mennem, Markos György professzor a saját pulóverét adta oda. Amikor visszajöttem és visszaadtam a pulóvert, Ő már másnap azt vette fel mintegy jelezve, hogy mennyire közel vagyok hozzá.

Az egyetemen szerzett tudás megalapozta egész szakmai pályafutásomat, az ott kötött szakmai és emberi barátságok egész életemet végig kísérték.